

Tác động của kiểm soát nội bộ đến khả năng sinh lời của các ngân hàng thương mại Việt Nam

Phạm Hải Nam⁽¹⁾ • Lê Đình Hạc⁽²⁾ • Phạm Thị Hồng Nhung⁽³⁾ • Nguyễn Trần Xuân Linh⁽⁴⁾

Ngày nhận bài: 18/02/2021 | Biên tập xong: 02/5/2021 | Duyệt đăng: 10/5/2021

TÓM TẮT: Bài viết nghiên cứu tác động của kiểm soát nội bộ (KSNB) đến khả năng sinh lời (KNSL) của các ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam. Mẫu nghiên cứu bao gồm 30 NHTM Việt Nam trong giai đoạn 2007–2018, dữ liệu được thu thập từ báo cáo tài chính đã được kiểm toán và báo cáo thường niên của các ngân hàng, số liệu vĩ mô được thu thập từ Tổng cục Thống kê. Nghiên cứu sử dụng chỉ tiêu lợi nhuận trên tổng tài sản (ROA) và lợi nhuận trên vốn chủ sở hữu (ROE) đại diện cho KNSL của NHTM. Bằng phương pháp GMM hệ thống (SGMM), kết quả nghiên cứu chỉ ra có bốn thành phần của khuôn khổ COSO (2013) có ảnh hưởng đến KNSL của các NHTM Việt Nam, bao gồm: đánh giá rủi ro, hoạt động kiểm soát, thông tin và truyền thông, hoạt động giám sát. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng cho thấy, các yếu tố thuộc về đặc điểm ngân hàng và các yếu tố kinh tế vĩ mô có ảnh hưởng đến KNSL của các NHTM Việt Nam, bao gồm: quy mô ngân hàng, số năm hoạt động, lạm phát, tăng trưởng GDP.

TỪ KHÓA: COSO, kiểm soát nội bộ, khả năng sinh lời, ngân hàng thương mại.

Mã phân loại JEL: C12, E51, G21.

1. Giới thiệu

Trong những năm vừa qua, đặc biệt là sau cuộc khủng hoảng tài chính năm 2008, các NHTM Việt Nam đã trải qua những khó khăn

và biến động lớn (Batten & Vo, 2019), dẫn đến sự sáp nhập giữa các ngân hàng hoặc được quốc hữu hóa thành ngân hàng 100% vốn nhà nước. Ở chiều hướng ngược lại, nhiều ngân

⁽¹⁾ **Phạm Hải Nam** - Trường Đại học Công nghệ TP.HCM (HUTECH); 475A Điện Biên Phủ, Phường 25, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** ph.nam@hutech.edu.vn.

⁽³⁾ **Phạm Thị Hồng Nhung** - Trường Cao đẳng Kinh tế TP.HCM; 33 Vĩnh Viễn, Phường 02, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** hongnhunghece2911@gmail.com.

⁽²⁾ **Lê Đình Hạc** - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 36 Tôn Thất Đạm, Phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** hacld@buh.edu.vn.

⁽⁴⁾ **Nguyễn Trần Xuân Linh** - Trường Cao đẳng Công Thương TP.HCM; 20 Tăng Nhơn Phú, Phường Phước Long B, Quận 9, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** xuanlinh86@gmail.com.